

ที่ มท 0808.5/ 4265

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. 10300

10 พฤษภาคม 2553

เรื่อง การหารือบำเหน็จดำรงชีพของข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่
ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้หรือไม่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด ยกเว้นจังหวัดบุรีรัมย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0901/0416 ลงวันที่ 27 เมษายน 2553

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า
บำเหน็จดำรงชีพของข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่
ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 1) มีความเห็นว่า
บำเหน็จดำรงชีพของข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นได้รับยกเว้นไม่ต้องคำนวณภาษีเงินได้ตามที่ได้รับยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง
ฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) ออกตามความในรัฐธรรมนูญว่าด้วยการยกเว้นรัฐธรรมนูญ รายละเอียดปรากฏตาม
สิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
ให้ผู้เกี่ยวข้องและข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันต่อไป ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ได้แจ้งประสานการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวไปยังกรมสรรพากรด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกลพันธุ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
ส่วนบำเหน็จบำนาญและสวัสดิการ
โทร 0- 2241 - 9039
โทรสาร 0- 2241 - 9032

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
เลขที่..... ๓๑๖
วันที่ 30 เม.ย. 2553
ตรา.....

กรมส่งเสริมการเกษตรท้องถิ่น
เลขที่..... ๒๕๗๖๓
วันที่ 30 เม.ย. 2553

ที่ นร ๐๙๐๑/

๐๔๑๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

ส่วนบริหารงานกฎหมายและสวัสดิการ
เลขที่..... 1425
วันที่ 3 พ.ค. 2553

๒๗) เมษายน ๒๕๕๓

เรื่อง หรือบำเหน็จดำรงชีพของข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ ๒๒
ยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้หรือไม่

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๑/ป ๑๐๘
ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
กรณีบำเหน็จดำรงชีพของข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่น

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขอหารือเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดากรณีบำเหน็จดำรงชีพของข้าราชการส่วนท้องถิ่น และสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงการคลัง (กรมสรรพากร) และกระทรวงมหาดไทย (สำนักงาน
ปลัดกระทรวงและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว และ
มีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วย อนึ่ง สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตาม
ระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ

โทร ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙

ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง

โทร ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๔๒๒ (นายพัฒนชัยฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๕๑๖๒

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีบำเหน็จดำรงชีพของข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือที่ มท ๐๘๐๘.๕/๒๓๘๘๙ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า นางสาวเรณู สุทธิลักษณ์ กับพวก ข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นได้ยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรมว่า สำนักงานสรรพากรพื้นที่บุรีรัมย์ได้แจ้งให้ผู้ร้องชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด. ๙๑) เพิ่มเติม สำหรับเงินบำเหน็จดำรงชีพที่ได้รับคนละสองแสนบาท เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยอ้างว่าข้าราชการส่วนท้องถิ่นมิใช่ข้าราชการหรือข้าราชการพลเรือน จึงไม่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินบำเหน็จดำรงชีพมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณา มาตรา ๕๖/๑ ประกอบกับมาตรา ๔๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ แล้ว เห็นว่า กฎหมายมีเจตนารมณ์ให้จ่ายบำเหน็จดำรงชีพแก่ข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลือผู้รับบำนาญในขณะที่มีชีวิตอยู่ การจ่ายบำเหน็จดำรงชีพแก่ข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นจึงเป็นการนำเงินที่ต้องจ่ายเป็นบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาท เมื่อผู้รับบำนาญถึงแก่ความตายมาจ่ายให้แก่ผู้รับบำนาญในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่เช่นเดียวกับผู้รับบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ อีกทั้ง ข้อ ๒ (๖๔) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๖ (พ.ศ. ๒๕๐๙) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร มีวัตถุประสงค์ให้ข้าราชการบำนาญทุกประเภทซึ่งรับบำเหน็จดำรงชีพได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่นเดียวกับผู้ได้รับบำเหน็จตกทอด ดังจะเห็นได้จากคำว่า “บำเหน็จดำรงชีพตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ” ซึ่งมีความหมายครอบคลุมถึงบำเหน็จดำรงชีพตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการทุกประเภท โดยหากมุ่งหมายให้หมายถึงเฉพาะบำเหน็จดำรงชีพของข้าราชการบำนาญประเภทใดประเภทหนึ่งแล้ว กฎหมายก็ควรจะระบุไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นบำเหน็จดำรงชีพของข้าราชการบำนาญประเภทใด อีกทั้ง ไม่มีเหตุผลใดๆ ที่จะให้ข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นที่ได้รับบำเหน็จดำรงชีพได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่แตกต่างจากข้าราชการบำนาญประเภทอื่น ๆ มิฉะนั้น อาจเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมกับผู้รับบำเหน็จดำรงชีพตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น

แต่กรมสรรพากรมีความเห็นว่า ข้าราชการส่วนท้องถิ่นและพนักงานส่วนท้องถิ่น มิใช่ข้าราชการหรือข้าราชการพลเรือนตามความหมายในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๑๕ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๓ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เงินบำเหน็จดำรงชีพที่ได้รับตามมาตรา ๔๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นฯ จึงไม่เข้าลักษณะเป็นบำเหน็จดำรงชีพตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการและกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และพนักงานส่วนท้องถิ่นจึงไม่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินบำเหน็จดำรงชีพมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามมาตรา ๔๒ (๑๗) แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกับข้อ ๒ (๖๔) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๖ (พ.ศ. ๒๕๐๙)๑ ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อยุติ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอหารือว่า บำเหน็จดำรงชีพของข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ใดได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยได้รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมสรรพากร) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) แล้ว มีความเห็นว่า มาตรา ๔๒ (๑๗) แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกับข้อ ๒ (๖๔)๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๖ (พ.ศ. ๒๕๐๙) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ได้กำหนดให้บำเหน็จดำรงชีพตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการและกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เป็นเงินได้ที่ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งคำว่า “กฎหมายว่าด้วย” ในกรณีนี้เป็นคำที่มีความหมายอย่างกว้างโดยหมายความถึงกฎหมายที่ว่าด้วยเรื่องนั้น ๆ ทั้งหมด คำว่า “กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการและกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ” จึงย่อมาหมายความถึงกฎหมายที่ว่าด้วยบำเหน็จบำนาญของข้าราชการโดยไม่จำกัดว่าเป็นข้าราชการประเภทใด ซึ่งจากการตรวจสอบปรากฏว่ามีกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการอยู่ ๓ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งใช้กับข้าราชการประเภทต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งใช้กับข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น และพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๖ ซึ่งใช้กับข้าราชการ

๑ มาตรา ๔๒ เงินได้พึงประเมินประเภทต่อไปนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

๑.ล.๑

๑.ล.๑

(๑๗) เงินได้ตามที่จะได้กำหนดยกเว้นโดยกฎกระทรวง

๑.ล.๑

๑.ล.๑

๒ ข้อ ๒ ให้กำหนดเงินได้ต่อไปนี้ เป็นเงินได้ตาม (๑๗) ของมาตรา ๔๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖

๑.ล.๑

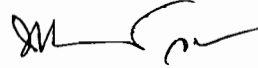
๑.ล.๑

(๖๔) บำเหน็จดำรงชีพตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖

๑.ล.๑

๑.ล.๑

กรุงเทพมหานคร การที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๖ (พ.ศ. ๒๕๐๙)ฯ ยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่
บำเหน็จดำรงชีพตาม “กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ” จึงต้องหมายถึงกฎหมาย
ว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการทั้งสามฉบับนี้ เพราะถ้าประสงค์จะให้หมายถึงพระราชบัญญัติ
ฉบับใดฉบับหนึ่ง ก็ต้องใช้ชื่อของพระราชบัญญัตินั้นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑ แห่ง
พระราชบัญญัตินั้น ๆ แล้ว ด้วยเหตุผลข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จึงเห็นว่า
บำเหน็จดำรงชีพของข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษี
เงินได้ตามที่ได้รับยกเว้นไว้ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๖ (พ.ศ. ๒๕๐๙)ฯ)

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๓